N°. 67. 1855.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Vrijdag 20 Maart.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT

BREDA. — Uit Tilburg worde ons nader gemeld, dat de ontvangst Z. K. H. den Prins *van Oranje* in het hoofdkwartier aangedaan allerlustigst geweest is. De gehele bevolking was reeds 's morgens vroeg op de been gekomen om den geliefden Vorst bij Hoogstdeszelfs terugkomst na zijne herstelling in het hoofdkwartier, te verwelkomen, en te begroeten: De drie genootschappen of gilden, die van *St. Joris* van *St. Sebastiaan* en van *St. Dionijsius*, met hunne vaandels en muziekkorps, alsmede de leden van het muziekgezelschap *de Harmonie*, geassisteerd door het korps muzijkanten der afdeeling Landstorm, waren den Prins te gemoet getrokken, bij wiens komst daar de verzamelde menigte de paarden van het rijtuig, waarin Z. K. H. was gezeten, werdop ontspannen en hetzelve onder het levendigste gejuich en met de grootste geestdrift, door jong en oud, lieden van allen stand en rang, naar het Hotel door Z. K. H. bewoond werd voortgetrokken. Bij de komst van de stad waai geïllumineerd en werd door het vroegtijdig [illegible] Z.K.H. zeer verlangde gezigt, die de stad gelegenheid Hoogstdeszelfs erkentelijkheid betuigde voor de blijken van vreugde bij zijne wederkomst en voor de onmiskenbare belangstelling in Hoogstdezelfs doorluchtigen persoon, en, gelijk men ons meldt, door zijne minzaamheid aller harten in opgetogenheid bragt.

— De belgische afgevaardigden zijn gisteren voortgegaan met de herziening van de reeds aangenomen bepalingen van de wet op de gemeente-besturen.

— De belgische bladen melden dat Mme *Adelaïde*, zuster van Koning *Lodewijk Philips*, te Brussel gewacht wordt; voorts melden dezelfde, dat de bevalling van vorstin *Louise*, echtgenoote van vorst *Leopold*, invallen moet tegen het laatst der maand April.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 101; Nap. 99¾; Sp. perpet. 50; 3 pCt. 20; Guebhard 49; Coeltes 48¾; uitgest. 20½; 22¼.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 16den Maart.

De *Moniteur* vermeldt heden morgen, dat de raad van ministers gisteren aan het hotel der buitenlandsche zaken, onder voorzitterschap van den heer *de Broglie*, is vergaderd geweest. Men schijnt hieraan eenig gewigt te hechten, en zulks als een bewijs te doen gelden, dat de raad voortaan niet steeds onder den onmiddelijken indruk van den koning zal staan.

In de zitting der kamer van afgevaardigden van heden, is de heer *de Broglie* opgetreden, om de discussie die Z. zaterdag werd verschoven, zoo mij scheen, op het ware terrein terug te brengen. Het tegenwoordig ministerie kon niet verantwoordelijk wezen voor de omstandigheden, die zoo lang het bestuur in onzekerheid hadden gelaten. Van het oogenblik dat de koning hem de vorming van een nieuw bewind had opgedragen, en zijne ambtgenooten hunne toestemming hadden gegeven om daartoe mede te werken, waren alle bezwaren uit den weg geruimd, en kon men thans vertrouwen in een ministerie hebben, dat duurzaamheid beloofde, immers niet door onderlinge verdeeldheid van gevoelen zoude worden ontbonden. Geheel ten onregte beweerde men, dat de crisis, die sints drie a vier maanden de natie besorgdheid inboezemde, steeds dezelfde bleef, want men kon op volkomen overeenstemming tusschen de leden van het tegenwoordig bestuur vertrouwen, en dat de kamer daaraan hare medewerking zoude ontzeggen, was niet gebleken; integendeel vleide men zich, bij de vertegenwoordiging ondersteuning te vinden.

De heer *Odillon Barrot* heeft daarop nogmaals betoogd, dat de inlichtingen tot nu toe gegeven, inderdaad weinig afdoende waren en de kamer van de eigenlijke oorzaak der laatste ontbinding onkundig lieten. De belofte waarmede de HH. *Thiers* en *Guizot* vroeger de discussie hadden afgeweerd, wenschte hij verwezenlijkt te zien, en vooral de tegenstrijdigheden te zien opgelost die men in hunne redevoeringen had opgemerkt. Zoolang dit niet geschiedde vermoedde hij dat de ware reden geen ander was, dan eene sints lang beraamde kunstgreep om den heer *de Broglie* aan het bestuur te brengen, waarvan zich zijn ambtgenoot de heer *Guizot* in de vorige zitting onwillekeurig eene bijdenis had laten ontvallen. Dat vermoeden voerts leidde hem tot het besluit, dat men de belangen van het gouvernement aan partijzucht had opgeofferd, en eindelijk het bewind uitsluitend in handen had gesteld van personen, wier gevoelens en handelingen niet wel met de beginselen der julij-omwenteling bevestigd, waren overeen te brengen. De heer *Odillon Barrot* deze zijne rede geëindigd hebbende, heeft de kamer met eene beslissende meerderheid besloten aan de discussie een einde te maken.

— Men wil bijzonder berigten uit Madrid van den 8sten dezer volgens welke de heer *Martinez de la Rosa*, die hoofde van zijne maatregelen gezondheidstoestand zijn ontslag had gevraagd. Wie zijn opvolger zoude zijn was nog niet bekend.

De generaal *Prim* schijnt zich bijzonder op de versterking van het Noorderleger toe te leggen, en wilde het volgens sommigen tot 60,000 man brengen, om zich in het voorjaar aan het hoofd te plaatsen en aan den burger-oorlog een einde te maken. Intusschen zou de generaal *Garatallá* in Navarra door den generaal *Cordova* vervangen worden.

— De fondsen waren heden (16 *Maart*) genoteerd: 5 pCt. kont. 107,20; op tijd 107,30; 3 pCt. kont. 80,20; op tijd 80,40; Napoleons kont. 97,10; op tijd 97,30; Sp. perpet. 49; 3 pCt. [illegible]; Coltes 48⅝.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 20sten Maart.

Bij besluit van Zijne Majesteit is benoemd tot Directeur voor de Bouwkunde bij de Koninklijke Akademie van beeldende kunsten te Amsterdam, de heer *M. G. F. Tetar van Elven*.

— Van Regeringswege is te kennen gegeven, dat het bataillon vrijwillige artilleristen niet wordt gemangschikt onder de korpsen, bedoeld bij art. 4 der wet van 27 december 1854, en dat mitsdien de manschappen van dit bataillon evenmin behooren beschouwd en behandeld te worden als die bij andere korpsen van het staande leger dienen; weshalve zij dan ook, zoo voor zich als voor hunne broeders, regt hebben op de vrijstellingen, welke bij de algemeene wetten van de nationale militie aan de dienst bij de staande armee worden toegekend.

— Uit Antwerpen wordt geschreven, dat het stadelijk bestuur eene overeenkomst voor den tijd van 15 jaren met de ondernemers *Wauthelet* van Charleroi heeft gesloten, om de stad door middel van gas te verlichten, aan te vangen met den 1sten April van het volgende jaar.

Uit dezelfde plaats wordt voorts gemeld, dat de Amerikaansche, naar Antwerpen of naar de Hollandsche havens bestemde schepen zich tegenwoordig tegen de schaden ten gevolge van oorlog laten verzekeren.

— Uit Gent schrijft men van den 15den, dat de werklieden uit de fabriek van de heeren *de Bast de Hert* den vorigen dag gezamenlijk hun werk verlaten hadden.

— In bijzondere berigten uit Madrid wordt omtrent de tegenwoordige gesteldheid van zaken in het schiet-eiland het volgende berigt:

» De ministeriele crisis duurt alhier steeds voort; de vrijgeslepenheid heeft men alle lieden van erkende kunde op den voorgrond gesteld. Moeijelijk, bijna onmogelijk, is het een opvolger te vinden voor den heer *Martinez de la Rosa* wiens zwakke gezondheidstoestand echter rust vereischt. Aan geruchten over de onderscheiden kansen tot het ministeriele kandidaatschap ontbreekt het niet, doch niets is er nog met eenigen grond deswegens uitgelekt. De nieuwe oorlogsminister schijnt zijne intrede in het bestuur door afdoende maatregelen te willen kenmerken. De werkzaamheid en voortvarendheid van den generaal *Valdez* in de zaken het krijgswezen betreffende zijn buitengewoon. Naauwelijks had de generaal zich in de bureaux van zijn ministerie geïnstalleerd, of het bevel werd aan verscheidene korpsen gegeven, om zich bij het operatie-leger in de noordelijke provincien te voegen, en de beweging onder de troepen duurt sedert bestendig voort. Gisteren heeft het 5de regiment van linie onze stad verlaten, en heden trokken de provinciale regimenten van Ronda en Sevilla insgelijks op. Deze drie afdeelingen moeten zich met de vrijwilligers van Valencia, welke in den omtrek van het dorp Fuencarral staan, en met het regiment van Albuera, dat zich op dit dorp rigt, vereenigen, en deze vijf regimenten zullen dan zoomen zegt, eene divisie uitmaken, onder bevel van den generaal *Cordova*, welke zich naar het oorlogs-tooneel begeeft. Wanneer zigte lieden verzekeren, dat de oorlogsminister het ontwerp heeft, om het effectief van het operatie-leger in de Noordelijke provincien, op 60,000 man te brengen, en wil men bovendien beweren, dat hij-zelf het opperbeleid op zich nemen zal.

» De generaal *Cordova* vervangt in Navarre den generaal *Garatala*, die tot het kapitein-generaalschap van Valencia is geroepen geworden. Dit zijn de eenige berigten omtrent de aangelegenheden in de Noordelijke provincien, [illegible] kerheid aan kan. Gisteren verspreidde zich alhier [illegible] rustbarende geruchten, die wij enkel mededeelen, [illegible]

waarnit zij sproten te kunnen aanwijzen of voor de echtheid in te staan. Men sprak namelijk van eene revolutionnaire beweging in Toledo uitgebarsten, alwaar drie of vier kompagnien van het 2de regiment ligte troepen de vaan des opstands hadden opgestoken, en welke men niet dan met groote moeite had kunnen beteugelen; de muiterij was naar het zeggen door onder-officiers aangestookt, welke, gepasseerd zijn geweest. Gemeld regiment had reeds meerdere blijken van zijnen ophoorigen geest gegeven, en zoude het stemd om al onze ministerien bezorgdheid te baren."

— Uit Lissabon erlangt het volgende gemeld: "In den loop des verigen jaars" is hier een maatregel ten uitvoer gelegd, die aan dat handel dezer stad groote uitbreiding belooft. De regering heeft namelijk de tot dus verre bestaan hebbende uitgaande regten geheel afgeschaft, daarentegen legt zij aan den handelstand alhier eene jaarlijksche contributie van 300,000 florenten voor hier opgelegd, en voor het eerste jaar nog eene extra-opbrengst van 200,000 fl. Met deze belasting vermeent zij de afgeschafte inkomsten tot dusverre te zullen kunnen dekken. Voorts heeft men de wallen der stad nu eerst uitgezet, dat al de voorsteden, en deze bevatten een grooter aantal ingezetenen dan de stad zelve, gezamenlijk zijn ingesloten. In ontwerpt der aanlegging, waarvan de voorsteden tot hoven toren gelegen, zal daardoor aanmerkelijk worden vermeerderd. Sedert weinige jaren heeft men eene geheel nieuwe voorstad aangelegd; en in de bestaande voorsteden zijn verscheide nieuwe gebouwen opgerigt. Deze vergrooting der stad is meest het gevolg van de begeerte der op een gedrongen bevolking, inzonderheid der Israëlitische, om zich uit te breiden, dan wel de toenemig van het getal der bewoners. In het vorige jaar is zelfs de bevolking, die ruim zeventig duizend zielen bedraagt, met meer dan 1000 ingezetenen verminderd. De oorzaak dezer volksvermindering ligt gedeeltelijk daarin, dat vele gezinnen zich naar de Barbarijsche kust verplaatsen, alwaar zij thans op Europesche bescherming kunnen rekenen. Een nieuw middel van rijkdom hier te lande bestaat in de sints omtrent 15 jaren ontdekte borax-bronnen, welk artikel vroeger uit Indie werd getrokken. Het gebruik, dat van deze zoutstof in de laatste jaren door de verwerijen werd gemaakt, deed den prijs derzelve driedubbel stijgen, terwijl de kosten van productie, door aanwending der vulkanische hitte, welke bij de mijngroeven wordt aangetroffen, in plaats van hout of kolen, aanzienlijk worden verminderd. Deze mijngroeven zijn nabij Dolterra gelegen.

— Omtrent de sterkte der in 't begin van Februarij in het oostelijk gedeelte der Middellandsche Zee zich bevindende zeemagt van de onderscheidene mogendheden leest men hoofdzakelijk het volgende in een der Fransche bladen: Het Fransch eskader in de wateren van den Levant bestond alsdan uit 4 oorlogsvaartuigen, waaronder een advies-vaartuig. Het Engelsch eskader bestond uit zes linieschepen, twee fregatten, en vier andere vaartuigen van 16 tot 22 stukken. De admiral *Rowley* had twee andere fregatten, van 52 en 42 stukken, in de golf van Smyrna en eene brik voor Tenedos gelaten. Vijf of zes korvetten waren verspreid tusschen Corfu, Zante en Maltha, welke reeds de vloot, volgens de jongste berigten in Engeland aangebragt, den 7den Februarij, waarschijnlijk met de zoodige uitrusting aan manschappen en materieel, zoude verlaten hebben.

Vier Russische schepen, eene gewapende pelaker en een trabak bevonden zich met eene Turksche korvet en brik tusschen Mitylene en Scio. Een viental andere Turksche of Russische vaartuigen waren in de Dardanellen gestoken.

De sterkte der eigenlijke Turksche vloot te Konstantinopel die gereed was om in zee te steken bedroeg vier linieschepen, drie zware fregatten en even zooveel brikken en goeletten, ongerekend hetgeen zich te Gallipoli en in het kanaal bevond.

De Russische zeemagt in de Zwarte Zee, waarvan men echter niet geloofde dat alle schepen gereed of geheel uitgerust waren, werd op omtrent vijftien linieschepen, fregatten en korvetten geschat.

De Egyptische vloot was niet, zoals over Duitschland werd gemeld, ten gevolge van een opstand op de reede van Alexandrie, teruggeroepen in de wateren van Candia verscheenen. Alhier en op de kusten van Syrie en Caramanie bevonden zich slechts zes of zeven afgezonderlijke bodems. Het overige der Egyptische vloot bestond uit een twintigtal zeilen te zamen 21 à 1200 stukken voerende.

De Fransche berigtgever voegt er bij, dat het blijkbaar was, dat zoo lord *Ponsonby* het eskader werkelijk ontboden had, hij begrepen zoude hebben dat de russische en turksche vlooten de plaats der engelsche in den Levant gingen innemen, en dat hunne voorbereidselen in den omtrek der Dardanellen benevens hunne verdere toerustingen daaromtrent geen twijfel lieten.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 16den Maart.

Den 7den Maart, Vastenavond, was voor vele herbergen in Zweden een noodlottige dag. Door den blikseem getroffen, stonden de herbergen van vier dorpen in brand, en een vijfde toren, die van Dettingen, viertte gebeel in, en verbrandde in zijnen val ook de kerk. Dit laatste ongelukkige weg zoude kunnen worden, zonder de onachtzaamheid, dat geen der schoolonderwijzer *Schüler*, op den aangegraven weg de linkerzijde, door het uitvallen van eenen hoekstoen uit de steenen vastmetzing der toren, op het gevaar der instorzend optmerkzaam gemaakt werd, waarop hij dadelijk toeliep, de knapen, die met leiden bezig waren, deed ophouden, en hen, gelijk ook den kinderen, eenen schaal, die zich reeds tot het gebed in de kerk vergaderd hadden, haast om zich ongelukkelijkerwijs daarin te verwijderen; zelf nam hij een der kinderen bij de hand, en alles ijlde uit kerke uit. Naauwelijks buiten gekomen, stortte de toren met vreeselijk gekraak in, en rigte in de kerk de grootste verwoesting aan. Niemand ontving echter nu daarbij eenig letsel, dan het hoofd alleen, hetwelk de heer *Schüler* aan de hand had, en hetwelk door eenen zijner op gelukkig opmerkende verwonding aan het hoofd bekwam.

— In het Hertogdom is gedurende de eerste dagen dezer maand eene zoo ontzettende menigte sneeuw gevallen, dat dezelve op onderscheidene plaatsen niet minder dan tien voeten hoog ligt. Men is op de hoogte om voor de gevolgen van eenen spoedigen dooi niet bevreesd.

— Uit Keulen meldt men van den 5den dezer, dat de karnavalsvermakelijkheden aldaar dit jaar zeer levendig en luidruchtig zijn geweest, zoodat echter de rust in 't minste werd gestoord.

164ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

DOOR EENE KLASSE.

Vijfde Trekking: N°. 13386, *f* 1000. N°. 653, *f* 1000.
Zesde —— N°. 6751, *f* 1000.

Graanmarkt te Amsterdam.

WOENSDAG, *den 15den Maart.*

TARWE. — Tot vorige prijzen aan gebruikers verkocht: 129 lb Nieuw Groning. Hoogl. *f* 151; - 131 N. puike Vriess. *f* 166; - 126 N. ditto ditto *f* 144; - 127 mindere ditto *f* 144; - 124 Groning. Smet *f* 126; - 128, 130 Rost. *f* 160, 168; - 125 witte Eider *f* 145.

ROGGE. — Mede nagenoeg in eenen doen; 116 lb Prins *f* 130; - 120 Stettins. *f* 142; - 124 Munst. *f* 138; - 123 Norder *f* 136; - 124 Vriessche *f* 137.

GARST. — Zonder handel.

HAVER. — Hield prijs: 90 lb O. Dikke *f* 100; - 75 N. Dikke *f* 72; - 92 O. Fijne, zeilende *f* 102; - 78 O. Voer *f* 81; - 73 N. ditto *f* 75.

BOEKWEIT. — Prijshoudende: 122 lb Oost-Vriessche *f* 116.

Beurs-prijs der Effecten, te Amsterdam.

WOENSDAG, *den 15den Maart.*

		Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers van heden.
NEDERLAND.	pCt.			
Werk. Schuld	2½	56⅛	56⅜	56⅛
dito dito	5	101 7/16	101 9/16	101½
Uitgestel. dito.		1 1/16		
Kansbill. dito.		26	26⅛	26⅛
Amort. Synd.	4½	95	95⅜	95⅜
Dito dito	3	90	90	90
Schatkistbill.	4	101⅜		
Oorlogslast.	5	100		
Leening 1831.	6	—	—	—
Hand.-Maats.	4½	107⅛	107⅜	107¼
FRANKRIJK.				
Ins. Grootb.	3			
ENGELAND.				
Dito p. 12 Aug.	3			
SPANJE.				
Certific. Amst.	5	49⅛	49⅝	49⅜
Dito *f* 1000.	3	29⅛	29⅜	29⅛
Uitg. 3 pc. Sch.	5	21⅛	22⅛	21⅜
Cort. B. Lond.	5	49½	49 13/16	49 11/16
NAPELS.				
Certific. *L & B.*	5			
Dito *Falc. & C.*	5			
Leen. Lond. *R.*	5			
RUSLAND.				
Obl. *Hope* 1798	5	103⅛		
Dito 1822	5	103⅛		

		Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers van heden.
	pCt.			
Cert. dito 18	2½	98⅞	99	99
Obl. te Lond.	5			
Cert. te Hamb.	5			
Ins. in Assig.	6	70⅜		
Certific. dito.	6	70 11/16	71	71
POLEN.				
Kand. L. R.	300	125		—
[illegible]				
Dito [illegible]	500	[illegible]	116	115⅞
Neg. L. 1830.	4	10[illegible]		
OOSTENRIJK.				
Aand. L. *f* 100.				
Dito dito	250.	426		
Metalliek.	5	99½		
Dito L. gem.	5			
Ditto.	2½			
Obl. *Goll & C.*	5			
Dito.	5			
Ween. B. act.	3			
N. Ween. Aand.		720	720½	720½
DENEMARKEN.				
Leen. te Lond.	3			
BRAZILIEN.				
Dito *Rotsch.*	5	85⅝		
GRIEKENLAND.				
Dito te Lond.	5			

*** Bij J. STRAATMAN, Apotheker te *'s Bosch*, is te bekomen, VERITABLE ROB ANTI SYPHILITIQUE DE LAFFECTEUR DE PARIS; dat dit middel zoo komen aan zijn doel beantwoorde, kan door de beste getuigschriften van Heeren Doctoren en Geneesheeren bevestigd worden.

Bij Bovengemelde is ook te bekomen PARAGUAY-ROUX tegen Tandpijn. Prospectus *gratis*; Brieven *franco*.

*** Bij T. P. STERK te *Breda* is van de Pers gekomen en alom verzonden:

1°. GRONDBEGINSELEN DER NATUURKUNDIGE WETENSCHAPPEN, in een Boekdeel met 33 Platen. 1e Aflevering prijs bij Intekening *f* -.81., het geheele Werk zal in 15 Afleveringen worden uitgegeven; de Intekening kan geschieden tot de uitgave der 3e Aflevering.

2°. SILVIO BELLICO, over de PLIGTEN, door JAN-J. F. WAP, *f* 2.40.

3°. G. RAMAKERS, DICHTREGELEN uitgesproken in het Departement *Breda*, der *Maatschappij tot Nut van 't Algemeen*, bij de Feestviering van het Vijftigjarig bestaan.

Nog is door hem tot vertaling in het Nederduitsch aan het Stedelijk Bestuur, den 13 dezer, vertoond:

GENOUDE: *La raison du Christianisme, ou preuves de la vérité de la religion, tirées des écrits des plus grand hommes de la France, de l'Angleterre et de l'Allemagne.*

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.